

Maa- ja metsätalousvaliokunta

LAUSUNTO

1

mmv@eduskunta.fi

27.5.2022

Dnro 203/2022

Asia: Paliskuntain yhdistyksen kirjallinen asiantuntijalausunto HE 76/2022 vp

HALLITUKSEN ESITYS LUONNONSUOJELULAIKSI

Maa- ja metsätalousvaliokunta pyytää Paliskuntain yhdistyksen kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä luonnonsuojelulaksi ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

Luonnonsuojelulain uudistamisen tavoitteena on ajantasaistaa lakia ja parantaa sen vaikuttavuutta. Lain tehtävänä on tehostaa lajien ja luontotyyppien suojelua, kehittää luontotiedon hallintaa, edistää ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen sopeutumista sekä luonnon monimuotoisuuden suojelua ja kestävää käyttöä. Lain tarkoituksena on Marinin hallitusohjelman mukaisesti pysäyttää luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen Suomessa.

Poronhoito on luonnosta riippuvainen elinkeino, jolla on pitkät perinteet ja jonka oikeutus, poronhoito-oikeus, on todettu lainsäädännön tasolla. Poronhoidon taloudellinen, kulttuurinen ja sosiaalinen merkitys koko poronhoitoalueella on suuri. Luonnon säilyttäminen monimuotoisena turvaa poronhoidon toimintaedellytyksiä. Lisääntyvän teollisen maankäytön myötä laajojen ja yhtenäisten suojelualueiden merkitys poronhoidolle tärkeinä laidun- ja toiminta-alueina on korostunut ja korostuu entisestään.

Valtion luonnonsuojelualueet (sisältäen erämaa-alueet) kattavat 27,7 % poronhoitoalueen maa-alasta. Suojelualueiden pinta-ala paliskunnan maa-alasta vaihtelee välillä 0,1–92,8 % (Kumpula ym. 2019). Suuri osa pohjoisimmista paliskunnista on suojelualueiden piirissä ja eteläisemmilläkin alueilla suojelualueet ovat tärkeimpiä laidun- ja toiminta-alueita. Luonnonsuojelulain uudistaminen koskee poronhoidon harjoittajia mitä suuremmissa määrin.

Poronhoitolaki

Luonnonsuojelulain uudistuksessa tulee ottaa huomioon poronhoitolaki (848/1990) ja turvata poronhoidon edellytykset toimia ja kehittää elinkeinoa suojelualueilla ja muutenkin luonnonsuojelulain toimeenpanossa.

Poronhoitoalueella on vapaa laidunnusoikeus poronhoitolaissa luetelluin rajoituksin. Laidunnusoikeus on riippumaton maan omistus- ja hallinto-oikeudesta eli porot saavat oleskella ja ottaa ravintonsa vapaasti luonnosta. Vapaa laidunnusoikeus on edellytys kannattavalle poronhoidolle ja poronhoitokulttuurin säilymiselle. Se on ikiaikainen nautintaoikeus, joka on tarkoitettu ja tunnustettu pysyväksi oikeudeksi ja on turvattu lainsäädännöllä (PHL 3 §, HE244/1989). Poronhoitajat ovat enemmän kuin sidosryhmä, oikeudenhaltijoita. Poronhoito-oikeutta ei saa rajoittaa luonnonsuojelulain uudistuksessa.

Poronhoitolain 2 §:ssä määritellään erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettu alue, jossa maata ei saa käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle ja maan luovuttaminen ja vuokraaminen tällä alueella saa tapahtua vain sillä ehdolla, että maanomistajalla tai vuokramiehellä ei ole oikeutta saada korvausta porojen aiheuttamista vahingoista.

Poronhoitolain 53 §:ssä säädetään valtion viranomaisen neuvotteluvollisuudesta: suunnitellessaan valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä valtion viranomaisen on neuvoteltava asiasta asianomaisen paliskunnan kanssa. Paliskuntain yhdistys katsoo, että tämä koskee luonnonsuojelulain mukaisessa suojelualueiden suunnittelussa esimerkiksi hoito- ja käytösuunnitelmien ja järjestyssäännön laatimista sekä uusien suojelualueiden perustamista.

6 luku Luonnonsuojelualueet

Hallituksen esityksen 50 § sallii kansallispuistoissa ja luonnonpuistoissa sellaiset toimenpiteet, joita luonnonsuojelualan asianmukainen hoito tai käyttö edellyttää ja jotka eivät vaaranna alueen perustamistarkoitusta. Sen 6-kohdan mukaan on sallittua harjoittaa poronhoitoa poronhoitolain (848/1990) mukaisesti. Tämä sisältää HE perusteluiden mukaan myös poronhoitajien maastoliikennelain (1710/1995) 4 §:n mukaisen maastoliikenteen, mikä on tärkeää. Siitä poiketen, mitä 6-kohdassa säädetään poronhoidosta luonnonsuojelualueella, Metsähallitus voi kuitenkin luonnontutkimukseen liittyvästä tai muusta erityisestä syystä rajoittaa porojen laiduntamista luonnonpuistossa. Rajoittamisesta aiheutuvat aitaamis- ja muut kustannukset suoritetaan valtion varoista. Nämä 50 §:n kirjaukset vastaavat nykyistä luonnonsuojelulakia. Edelleen on syytä korostaa, kuten lain perusteluissakin tehdään, että laiduntamisen rajoittaminen luonnonpuistoissa, mikäli sellaiseen ratkaisuun päädytään, ei saa olla kuin pienialaista.

Hallituksen esityksen 51 §:n 5-kohdan mukaan luonnonsuojelualueilla voidaan sen perustamistarkoitusta vaarantamatta Metsähallituksen luvalla rakentaa poronhoitoon liittyviä rakennuksia ja rakennelmia sekä 6-kohdan mukaan laskeutua ilma-aluksella (esim. poronhoitotöissä helikopterilla). Nämä vastaavat nykyistä lakia ja on tärkeää säilyttää. Sen sijaan 51 §:n kirjatut luvan määräaikaisuus ja mahdollisuus antaa ehtoja, on uutta: ”Lupa poiketa rauhoitussäännöksistä annetaan määräaikaisena ja se voi olla voimassa enintään kymmenen vuotta kerrallaan.”-- ”Ehdot voivat sisältää ajallisia tai alueellisia rajoituksia tai toimia, joita hakijan on noudatettava toiminnasta suojeluarvoille aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi.” **Luvan määräaikaisuus on ongelmallinen kirjaus poronhoitoa varten tarvittavien rakennelmien ja rakennusten osalta.** On syytä korostaa, että poroaitapaikkoja tehdään vain tarpeeseen ja suojelualueilla on huomattavan vanhojakin erotusaitapaikkoja ja kämppiä, jotka ovat olleet alueella jo niitä perustettaessa. Ne ovat paitsi merkittävä osa elävää elinkeinoa myös olennainen osa alueen kulttuuriperintöä. Myös paliskuntien rajalla olevat esteaidat ovat pysyviä rakenteita, jotka on rakennettu MMM:n päätöksillä. Nämä ”luvat” ovat jatkuvia, eivät määräaikaisia. Ne myös määräävät PHL mukaisesti paliskunnan rajan. **Niistä ei tehdä lupapäätöksiä tai sopimuksia Metsähallituksen kanssa.** Paliskunnilla on myös luonnonsuojelualueilla omassa hallinnassa olevia, Porotilain (590/1969, muutettu 351/1974) 7 a §:n mukaisia paimentopaikkoja (hallintaoikeus rakennuspaikkaan valtionmaalla). Niistä ei makseta vuokraa ja niille saadaan rakentaa ilman Metsähallituksen lupaa. Poronhoidon muista rakenteista ja rakennuksista laaditaan sopimukset Metsähallituksen toimesta. Sopimukset voivat olla pitempiä, kuin kymmenen vuotta, esimerkiksi laidunkierroaideoissa pääsääntö on 15 vuotta, erotusaidoissa 10-15 vuotta. **Paliskuntain yhdistys esittää, että poronhoidon rakennuksille ja rakennelmille annetuille luvuille ei kirjata kymmenen vuoden määräaikaa ja että asia lisätään ensisijaisesti poikkeuksena lakiin.** Toissijaisesti asia tulee kirjata hallituksen esityksen perusteluihin siitä, millaisia asioita koskien luvan voimassa oloa voitaisiin uudella päätöksellä jatkaa: poronhoidon rakenteet ovat ilman muuta tällaisia, joita on välttämätöntä jatkaa. Niitä ei mainita perusteluissa. Pykälän 4 momenttiin uutena kirjattu **ehtojen antamisen mahdollisuus poronhoidon rakenteiden osalta ei myöskään ole tarpeellista.** Poroaidat rakennetaan sellaisiksi kuin on tarkoituksenmukaista porojen laidunnuksen ohjaamisen ja poronhoitotöiden onnistumisen kannalta. Se, että Metsähallitus antaisi ”ehtoja” asiassa, on vierasta. Aita- vuokrasopimuksissa *sovitaan* toki erilaisista periaatteista, kuten hirviporteista tai veräjistä. Paliskuntain yhdistys esittää, että poronhoidon rakennelmien ja rakennusten osalta, että nykykäytäntö ilman

määräaikoja ja ehtoja voisi jatkua. Poronhoidon rakenteet kuuluvat olennaisesti alueen alkuperäisen maankäyttöoikeuden ja elinkeinon harjoittamiseen, jota ei saa lailla estää.

Hallituksen esityksen 51 §:n luettelon 3-kohdan mukaan kansallispuistossa ja luonnonpuistossa voidaan sen perustamistarkoitusta vaarantamatta Metsähallituksen luvalla poistaa sellaisten riistaeläinlajien yksilöitä, jotka aiheuttavat ilmeisen uhan ihmisen turvallisuudelle tai uhkaavat aiheuttaa omaisuudelle merkittävää taloudellisesta vahinkoa. Tämä vastaa pienin sanamuutoksin nykyisen lain kirjausta ja on erittäin tarpeellinen. HE:n mukaan ”käytännössä lainkohta tulisi sovellettavaksi lähinnä hirvieläinten liikenteelle aiheuttamien vahinkojen torjumisessa, harmaahylkeiden ammattikalastukselle aiheuttamien vahinkojen ehkäisemisessä, suurpetojen karja- tai porotaloudelle aiheuttamien vahinkojen rajoittamisessa sekä vaaraa aiheuttavien karhu- ja susiyksilöiden poistamisessa.” Tämä on tärkeä kohta, sillä se tarkoittaa, että näille alueille voidaan myöntää oikeus metsästyslain 41 a §:n vahinkoperusteisten poikkeuslupien käyttämiseen porovahinkojen estämiseksi. Paliskuntain yhdistys katsoo, että luvanmyöntämisen käytäntöjä suojelualueilla tulee kehittää: luonnonsuojelualueilla vahinkoperusteisilla poikkeusluvilla tapahtuva pyynnin luvitus tulee olla jouhevaa. Samojen lupien kuin suojelualueiden ulkopuolisilla valtionmailla tulisi riittää: Suomen riistakeskuksen myöntämä poikkeuslupa sekä Metsähallituksen erätalouden myöntämä maastoliikennelupa ja mahdollinen metsästyslupa (jos ulkopaikkakuntalainen). Vahinkoperusteisten poikkeuslupien käyttöä ei saa rajata koskemaan vain jotain tiettyjä lajeja, vaan kaikkia tulee voida tarpeen mukaan luvanvaraisesti poistaa. Muutamissa nykyisissä kansallispuistoissa tällaisia rajoituksia on ja ne tulisi poistaa.

Muuhun valtion luonnonsuojelualueeseen (HE 52 §) sovelletaan, mitä 49–51 §:ssä säädetään, muutamin poikkeuksin, jotka koskevat esimerkiksi metsästystä. Metsästys olisi aina sallittu metsästyslain 8 §:n tarkoittamalle alueelle perustettavilla muilla luonnonsuojelualueilla. Tämä vastaa voimassa olevaa lakia ja on tarpeellista mm. maasuurpetokantojen säatelemisen vuoksi. Tällöin alueella voidaan toteuttaa esim. karhun kiintiömetsästystä ja maasuurpetojen vahinkoperusteista poikkeuslupapyyntiä. Metsästyslain 8 §:n tarkoittamalla alueella kunnassa vakinaisesti asuvalla henkilöllä on oikeus metsästää kotikunnassaan valtion omistamilla alueilla. Valtioneuvoston asetuksella voidaan myös säätää, että metsästys on sallittu vain metsästyslain 8 §:ssä tarkoitettulle kuntalaiselle, jos se on tarpeen riistakantojen turvaamiseksi tai hoitamiseksi.

Muualla kuin metsästyslain 8 §:n alueella (eli poronhoitoalueen kunnista Oulu, Utajärvi ja Ii) sijaitsevilla muilla luonnonsuojelualueella eläinten tappaminen, pyydystäminen ja hätyyttäminen on kielletty. Luonnonsuojelualueen perustamisasetuksella voidaan kuitenkin säätää metsästyksen sallimisesta muulla luonnonsuojelualueella, jos metsästys ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta tai aiheuta haittaa alueen muulle käytölle. Säännökset voivat olla ajallisesti tai alueellisesti rajoitettuja taikka kohdistua tiettyyn riistaeläinlajiin. Paliskuntain yhdistys katsoo, että pykälän kohta siitä, että perustamisasetuksessa voidaan säätää metsästyksen sallimisesta, on tärkeä ja tarpeellinen.

Hallituksen esityksen 55 §:n mukaan saamelaisten kotiseutualueella sijaitsevilla kansallis- ja luonnonpuistoissa on turvattava saamelaisten kulttuurin ylläpitämisen ja kehittämisen edellytykset. Tämä on tärkeä kirjaus ja turvaa osaltaan poronhoidon edellytyksiä alueella. Pykälän 2 momenttiin sisältyy periaatekuntalaisten metsästysoikeuksien huomioimisesta niissä tilanteissa, kun kansallispuistoja perustetaan metsästyslain 8 §:n tarkoittamille, vapaan metsästysoikeuden alueille. Siten Pohjois-Suomeen perustettavien uusien kansallispuistojen perustamissäädöksissä on tarkoitus turvata erityisesti paikallisten asukkaiden oikeuksien säilymistä. Näistä poronhoito ja kalastus on muualla laissa olevien poikkeussäännösten nojalla sallittu yleisesti kansallispuistossa. Metsästystä koskeva periaate tulee otettavaksi huomioon,

kun eduskunta tapauskohtaisesti päättää uusien kansallispuistojen perustamisesta Pohjois-Suomeen. Tämä on käytännössä tarkoittanut, että puistoja perustettaessa metsästysoikeus on perustamislaissa tai asetuksessa sallittu paikkakuntalaisille. Metsästysoikeuden säilyttäminen paikallisille on ollut ehtona puistojen paikalliselle hyväksyttävyydelle, sillä se on tärkeä osa pohjoisen Suomen kulttuuria, elämäntapaa ja elinkeinoja. Paikkakuntalaisen oikeus metsästä pohjoisen Suomen valtionmailla perustuu samantyyppiseen ikiaikaiseen nautinto-oikeuteen kuin poronhoito-oikeus. Paliskuntain yhdistys katsoo, että paikallisten asukkaiden oikeus metsästä metsästyslain 8 §:n alueelle sijoittuvilla valtionmaiden suojelualueilla on tärkeää turvata.

Ehdotuksen 56 § säättää liikkumisrajoituksista luonnonpuistoissa, mutta pykälän 4 momentin mukaan ne eivät koske liikkumista tehtävissä, jotka ovat tarpeen poronhoitoa varten. Yleisesti poronhoidon liikkumisoikeus luonnonsuojelualueilla tulee esityksen 50 §:n ja maastoliikennelain 4 §:n 2 momentin 3 kohdan kautta.

Hallituksen esityksessä luonnonsuojelulaiksi poistetaan mahdollisuus myöntää malminetsintälupien edellyttämiä poikkeuslupia luonnonsuojelualueille. Tämä on Paliskuntain yhdistyksen näkemyksen mukaan tarpeellista ja erittäin tärkeää. Malminetsintä voi itsessään vaarantaa alueen suojeluarvoja. Mikäli malminetsintä johtaisi kaivoksen perustamiseen, sitä ei voisi tehdä ilman, että suojelualue lakkautetaan. Kyse on suojelualueiden arvoista ja turvasta, jotka ne antavat myös alueen alkuperäiselle elinkeinolle ja kulttuurille. Malminetsinnän mahdollisuuden luonnonsuojelualueilla poistaminen laista on kaivoslaki NYT -kansalaisaloitteen ja siitä seuranneen eduskuntakäsittelyn mukainen linjaus ja Paliskuntain yhdistys kannattaa sitä.

4 luku Luonnon monimuotoisuuden suojelun ja hoidon edistäminen

Avustukset luonnon monimuotoisuuden suojelun ja hoidon edistämiseen ovat keskeisiä vapaaehtoisen suojelun toteutuksessa ja luontoarvojen vaalimisessa, esimerkkinä METSO-ohjelma. Näiden osalta ei kuitenkaan ole yhdenvertaisuusperiaatteiden mukaista rajata avustuksia vain osaan maata. Avustusten tulee olla käytettävissä koko maassa, Lappi mukaan lukien. Avustusten rajaaminen vain Etelä-Suomeen asettaa Pohjois-Suomen maanomistajat sekä taloudellisesti että toiminnallisesti heikompaan asemaan omien maiden käyttömahdollisuuksien osalta. Paliskuntain yhdistys esittää, että em. avustusten tulee olla haettavissa koko Suomessa.

8 luku Eliölajien suojelu

Voimassa olevassa luonnonsuojelulaissa lintujen pesäpuiden suojelu on rajattu vain suuriin petolintuihin. Jotta suojelulla olisi todellista merkitystä, tulisi suojelun kattaa suurten petolintujen pesinnän lisäksi muutkin petolinnut sekä pöllöt. Pelkän pesäpuun suojelun sijasta suojelun tulisi kattaa pesimäalue laajemmin.

10 luku Maiseman suojelu ja hoito sekä luonnonmuistomerkit

93 § Maisemanhoitoalueet

Pykälän mukaan valtakunnallinen maisemanhoitoalue tai muu maisemanhoitoalue voitaisiin perustaa luonnon- tai kulttuurimaiseman kauneuden, historiallisten ominaispiirteiden tai siihen liittyvien muiden erityisten arvojen suojelemiseksi ja hoitamiseksi. Tässä tulee huomioida pohjoinen ulottuvuus ja mainita

mahdollisten suojeltavien maisemanhoitoalueiden esimerkkinä vanhat poroerotusalueet, jotka ovat keskeinen osa poronhoitoalueen kulttuurimaisemaa.

Ekologinen kompensatio

Hallituksen esityksessä todetaan, että ”ekologisella kompensatiolla voi olla positiivinen vaikutus luonnon monimuotoisuuteen kahdella tapaa. Ensinnäkin se ohjaisi suuntaamaan ympäristönkäyttöhankkeita sellaisiin sijainteihin, joissa ei ole luonnonsuojelulain suojeluvia arvoja. Toiseksi nykyisellään hyvittä-mättä jäävät heikennykset hyvitetäisiin jatkossa.”

Tässä näkökulmassa jää kokonaan huomiotta luonnon monimuotoisuuden kokonaisvaltaisuus. Maan-käyttöpaineen lisääntyminen varsinaisten suojelualueiden ulkopuolella ei voi tuottaa positiivisia vaikutuksia luonnon monimuotoisuudelle. Esimerkiksi luonnossa elävien eläinlajien elinalueiden pirstoutu-minen ja luontoalueiden hupeneminen suojelualueiden ulkopuolella heikentää osaltaan luonnon moni-muotoisuutta ratkaisevalla tavalla. Kaikki luonnossa elävä ei mahdu elämään pelkillä suojelualueilla. Luontoarvot tulee huomioida kokonaisuutena myös suojelualueiden ulkopuolisessa luonnossa.

Lisäksi Paliskuntain yhdistys huomauttaa, että poronhoidon perusyksiköiden eli paliskuntien näkökul-masta ekologinen kompensatio on ongelmallinen. Paliskunnat jakautuvat usein alueesta riippuen vielä pienempiin poronhoitoyksiköihin, tokkakuntiin/siidoihin/kyläryhmiin. Ekologisen kompensatian tulisi toteutua sen paliskunnan ja sen poronhoitoyksikön alueella, millä itse toimenpidekin toteutuu, jotta kom-pensatio toteutuisi oikeudenmukaisesti.

Lakiuudistukseen liittyvät lakimuutokset

Laki vesilain muuttamisesta

2 luvun 11 §. Eräiden vesiluontotyyppien suojelu.

Suojeluun esitetään lisättäväksi uusia luontotyyppejä.

Pykälän 1 ja 3 momentissa säädettäisiin suojelun piiriin kuuluvista vesiluontotyypeistä. Suojelun piiriin kuuluisivat muualla kuin Lapin maakunnassa sijaitsevat luonnontilaiset ja luonnontilaisen kaltaiset purot ja norot. Ojitukset, perkaukset ja erilaiset metsätaloudelliset toimenpiteet ovat merkittävimmät purojen ja norojen tilaan vaikuttavat tekijät. Esityksen mukaan Lapin maakunnassa on muuhun Suomeen verrat-tuna runsaasti luonnontilaisia pienvesiä, minkä vuoksi Lapin maakunta esitetään rajattavaksi suojelusää-döksen ulkopuolelle. Tämä ei ole hyväksyttävää. Lapin maakunnan merkitys puhtaiden luonnontilaisten pienvesien suojelussa on valtakunnallisesti ja Euroopan mittakaavassa erittäin keskeinen. Puhtaiden ve-sien suojelu onkin välttämättömän tärkeää juuri Lapin maakunnan alueella, missä on vielä olemassa suojeluarvoja, **joille kohdistuu erityisesti kullanhuuhton taholta suurta painetta**. Paliskuntain yhdistys esittää, että vesiluontotyyppien suojelun tulee kattaa kokonaisuudessaan myös Lapin maakun-nan alue.

Luonnonsuojelualueiden perustamislakien muutokset

Poronhoitoalueen uusimpien kansallispuistojen eli Syötteen, Pallas-Yllästunturin, Pyhä-Luoston ja Hosan, perustamislakeihin ehdotetaan pieniä, lähinnä teknisiä muutoksia. Niissä muutettaisiin 1 §:n viittaus voimassa olevaan luonnonsuojelulakiin viittaukseksi uuteen luonnonsuojelulakiin. Pykälät vastaisivat sisällöltään voimassa olevia lakeja. Rauhoitussäädösten osalta näiden puistojen laeissa muutettaisiin voimassa olevan lain viittaukset uuden luonnonsuojelulain viittauksiin. Sisältö pysyisi pääosin samana, mutta rauhoitussäädöksiin (luku 6) tulleet muutokset, joita on käsitelty edellä, tulisivat voimaan näissä puistoissa.

Lopuksi

Poronhoidon harjoittamisen oikeus on ikiaikainen nautintaoikeus, josta on säädetty poronhoitolaille. Poronhoito-oikeus huomioidaan hallituksen esityksessä luonnonsuojelulaksi sallimalla poronhoito ja luvanvaraisesti sen tarvitsemat toiminnot (rakenteet, maastoliikenne) suojelualueilla. Oikeus elinkeinon harjoittamiseen sekä saamelaisten oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan ovat myös perustuslaillisia oikeuksia. Luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen hyvässä tilassa on poronhoidolle ensiarvoisen tärkeää. Yhtenäiset, rauhalliset luonnonlaitumet ovat poronhoidon elinehto, ja niiden merkitys poronhoidon ilmastoiresilienssiin korostuu entisestään tulevaisuudessa. Poronhoidon oikeuksia tai asemaa ei saa heikentää luonnonsuojelulain uudistuksessa, vaan ne tulee turvata.

Paliskuntain yhdistys esittää, että lakiehdotusta muutetaan 51 §:n osalta, niin ettei luvan kymmenen vuoden määräaikaisuus koske poronhoidon rakennuksia ja rakennelmia. Paliskuntien rajoilla olevat esteaidat ovat MMM:n luvalla perustettuja, pysyviä rakennelmia, eikä niistä tehdä määräaikaisia vuokra- eli käyttöoikeussopimuksia Metsähallituksen kanssa. Muut aidat, laidunkiertoaidat, poroerotuspaikat ja kämpät, joista tehdään 10-15 vuoden käyttöoikeussopimuksia, ovat välttämätön osa poronhoitajien oikeuden ja elinkeinon harjoittamista, eikä niiden määräaikaisuus ole perusteltua. Ne ovat pysyviä ja niiden käytön on jatkuttava automaattisesti uudella sopimuksella. **Paliskuntain yhdistys esittää, että poronhoidon rakennuksille ja rakennelmille annetuille luville ei kirjata määräaikaa ja että asia lisätään ensisijaisesti poikkeuksena lakiin.**

Maasuurpetojen metsästystä säädellään metsästyslainsäädännön kautta varsin tiukasti. Esimerkiksi karhun ja ahman pyynnille asetetaan vuosittain kiintiöt, joissa on tiukat määrälliset, alueelliset ja ajalliset rajoitukset. Myös maasuurpetojen vahinkoperusteisten poikkeuslupien myöntämisen ehdot ja rajoitukset ovat tiukat. Maasuurpetojen poikkeuslupapyyntiä ei ole tarkoituksenmukaista säädellä nykyistä tiukemmin luonnonsuojelualueilla. Poikkeuslupien käyttömahdollisuudet ja paikallisten asukkaiden metsästys-oikeus metsästyslain 8 §:n alueen luonnonsuojelualueilla tulee turvata luonnonsuojelulain uudistuksessa.

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Anne Ollila
toiminnanjohtaja

Viitteet

Kumpula, J., Siitari, J., Siitari, S., Kurkilahti, M., Heikkinen, J. & Oinonen, K. (2019). Poronhoitoalueen talvilaitumet vuosien 2016–2018 laiduninventoinnissa – Talvilaidunten tilan muutokset ja muutosten syyt. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 33/2019, Luonnonvarakeskus ja Suomen ympäristökeskus, Helsinki 2019. 86s.

ma/ao